

Závěrečné stanovisko s návrhem opatření k nápravě ve věci odnětí nepovolené věci ve věznici

A. Závěry šetření

Dne 4. 4. 2017 se na mě obrátil pan A. (dále také „stěžovatel“), který si stěžoval, že mu Věznice Světlá nad Sázavou odmítla vydat finanční hotovost (700,- Kč), kterou odňala odsouzené B., přičemž tyto finanční prostředky jsou dle tvrzení stěžovatele v jeho vlastnictví. Konstatovala jsem, že Věznice Světlá nad Sázavou pochybila v tom, že nalezenou finanční hotovost nevydala stěžovateli, přičemž současně pochybila i v procesním postupu celé věci.

Pan A. své přítelkyni odsouzené C. při návštěvě Věznice Plzeň předal krabičku od bonboniéry, která dříve patřila jeho zemřelé matce. Paní C. následně krabičku darovala výše jmenované odsouzené a během kontroly v rámci přemístění této odsouzené z Věznice Plzeň do Věznice Světlá nad Sázavou (dne 13. 1. 2017) zjistili zaměstnanci věznice, že ve dvojitém dně krabičky je ukryta finanční hotovost ve výši 700,- Kč. Paní B. prohlásila, že o penězích nevěděla, nejsou její a souhlasila s odnětím věci. Paní C. a paní B. byly vyzvány k podání vysvětlení, přičemž obě dvě vypovídaly shodně s tvrzením stěžovatele (tedy v tom smyslu, že o finanční hotovosti nevěděly a není v jejich vlastnictví).¹ Stěžovatelovo sdělení stran požadavku navrácení finanční hotovosti bylo do Věznice Světlá nad Sázavou doručeno dne 8. 2. 2017.² Věznice Světlá nad Sázavou vydala dne 16. 2. 2017 rozhodnutí o zabránění věci.³ Rozhodnutí bylo doručeno pouze odsouzené B. a nabylo právní moci dne 21. 2. 2017.⁴ Finanční hotovost ve výši 700,- Kč byla převedena dne 13. 3. 2017 na bankovní účet Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových.⁵ Kázeňské řízení vedené proti odsouzené B. bylo zastaveno z důvodu, že spáchání kázeňského přestupku nebylo prokázáno.⁶

B. Vyjádření věznice

B.1 Nevydání finanční hotovosti stěžovateli

Ředitelka Věznice Světlá nad Sázavou plk. PhDr. Gabriela Slováková, Ph.D., zrekapitulovala ve svém vyjádření ze dne 10. 7. 2017 výše uvedený skutkový stav věci a dále uvedla následující skutečnosti. V průběhu šetření se dne 6. 2. 2017 stěžovatel obrátil na Věznici Plzeň s tím, že ke krabičce, kterou předal odsouzené C., má citový vztah, neboť jde o památku na jeho maminku. V korespondenci stěžovatel uvedl, že krabičku předal na návštěvě své partnerce, která ji pro neskladnost a neúčelnost vyhodila do odpadkového koše. Toto vyjádření stěžovatele nekoresponduje dle ředitelky věznice s vyjádřením

1 Dle zprávy o šetření Věznice Světlá nad Sázavou ze dne 7. 2. 2017.

2 Dle sdělení Věznice Světlá nad Sázavou ze dne 9. 2. 2017, č. j. VS-9549-ČJ-2017-802310-SROV.

3 Dle § 50 odst. 1 písm. b) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

4 Stěžovatel byl informován o postupu věznice sdělením ze dne 9. 2. 2017 a 13. 3. 2017.

5 Dle sdělení ředitelky Věznice Světlá nad Sázavou plk. PhDr. Gabriely Slovákové, Ph.D., ze dne 11. 5. 2017.

6 S odkazem na ustanovení § 27 odst. 1 písm. c) nařízení generálního ředitele Vězeňské služby ČR č. 36/2014, o kázeňském řízení u obviněných, odsouzených a chovanců.

samotné odsouzené C., která uvedla, že krabičku vyhodila, protože se jí nelíbila. Dopis stěžovatele byl předán do Věznice Světlá nad Sázavou dne 8. 2. 2017, tedy v době, kdy bylo šetření již z pohledu ředitelky věznice skončeno (šetření bylo skončeno dne 7. 2. 2017). Na základě tohoto sdělení vyrozuměla věznice stěžovatele, že papírová krabička byla zlikvidována a s nalezenými finančními prostředky bylo naloženo dle zákonných norem. Následně zaslal stěžovatel do věznice dne 8. 3. 2017 dopis, tedy v době, kdy již bylo rozhodnuto o zabrání věci. V dopise se stěžovatel dotazoval na finanční hotovost (její nominální hodnotu a měnu). Stěžovateli sdělila věznice postup v dané věci.

Ředitelka věznice dále uvedla, že není pravdou, že výsledkem šetření věznice bylo tvrzení, že stěžovatel byl vlastníkem finanční hotovosti. V průběhu šetření stěžovatel neprokázal žádným způsobem, že by byl majitelem finanční hotovosti; o finanční hotovosti v krabičce vůbec nevěděl a taktéž o ní nevěděly obě dvě odsouzené. O nález stěžovatele informovala pravděpodobně odsouzená C., která se o existenci finanční hotovosti v krabičce dozvěděla na základě dotazování oddělení prevence a stížností. Jednání stěžovatele lze dle ředitelky věznice považovat za účelové s cílem neoprávněně se obohatit, neboť o papírovou krabičku po jejím darování odsouzené C. nejevil žádný zájem, nijak se nepozastavil nad tím, že odsouzená C. krabičku vyhodila. Rovněž jeho tvrzení, že krabičku uchovával jako památku na zemřelou matku, se jeví dle ředitelky věznice v rozporu s tím, že tuto krabičku předal odsouzené C. do výkonu trestu. Stěžovatel použil krabičku pouze jako náhražku igelitového obalu (dle sdělení stěžovatele ze dne 6. 2. 2017 nechtěl přinést gumičky do vlasů odsouzené C. pouze v igelitovém sáčku). Dle ředitelky věznice nebyla prokázána ani vyvrácena možnost, že finanční hotovost mohla být do krabičky vložena neznámou osobou.

B.2 Procesní postup ve věci

K procesnímu postupu ve věci uvedla ředitelka Věznice Světlá nad Sázavou plk. PhDr., Gabriela Slováková, Ph.D. ve svém vyjádření ze dne 10. 7. 2017 následující: „ ... v prvotní fázi bylo postupováno dle ustanovení § 12 odst. 1 zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráží ČR, následně bylo za využití § 50 odst. 1 písm. b) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody ve znění pozdějších předpisů, rozhodnuto o zabrání věci. Tedy, ods. B. byla věc odňata, neboť finanční hotovost měla odsouzená u sebe neoprávněně, v rozporu s ustanovením § 25 odst. 1 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody ve znění pozdějších předpisů. Vzhledem ke skutečnosti, že provedeným šetřením nebyl zjištěn právoplatný majitel finanční hotovosti, bylo v dané věci dne 16. 2. 2017 vydáno Rozhodnutí o zabrání věci, s nímž byla ods. B. prokazatelně seznámena, jeho doručení stvrdila svým podpisem. Je tedy zřejmé, že Věznice Světlá nad Sázavou vyrozuměla osobu, které se věc bezprostředně týká. Civilní osoba p. A. nebyl ve věci vyrozuměn, neboť v daném případě nevystupoval jako účastník řízení. Z výše uvedeného vyplývá, že vlastnictví finančních prostředků nijak neprokázal, pouze se opakovaně písemně dotazoval, o jakou finanční hotovost se jedná, v jaké měně apod.“

Ředitelka věznice dále uvedla, že nejprve bylo vydáno rozhodnutí o zabrání věci a následně zastaveno kázeňské řízení s odsouzenou B.

C. Závěrečné hodnocení

C.1 Nevydání finanční hotovosti stěžovateli

Nerozumím argumentaci ředitelky věznice, dle které vyjádření stěžovatele o tom, že odsouzená C. krabičku pro neskladnost a neúčelnost vyhodila do odpadkového koše, a samotné odsouzené C. o tom, že krabičku vyhodila, protože se jí nelíbila, spolu nekoresponduje. Ať již byla krabička neskladná či neúčelná nebo se odsouzené C. pouze nelíbila (třeba právě z důvodu neskladnosti a neúčelnosti) není podstatné; navíc bych tato dvě tvrzení nutně neoznačovala za rozporuplná či odlišná.

Další argument ředitelky věznice o tom, že dopis stěžovatele byl předán do věznice den poté, co bylo ukončeno v dané věci šetření, považuji za alibistický. V dané věci se sdělením stěžovatele objevily nové skutečnosti a šetření věznice mohlo být doplněno, neboť dosud nebylo o naložení s finanční hotovostí nijak rozhodnuto.

Ředitelka věznice uvedla, že výsledkem šetření věznice nebylo tvrzení, že stěžovatel je vlastníkem finanční hotovosti. Ve zprávě o šetření jsem neuvedla, že by výsledkem šetření bylo toto tvrzení, ale že z šetření věznice **vyplynulo**, že stěžovatel je vlastníkem finanční hotovosti. Věznice nezajistila důkaz, který by vlastnictví stěžovatele vyvracel nebo zpochybňoval. Pravdou je, že nebyl získán v průběhu šetření přímý důkaz, ale sdělení všech tří zúčastněných osob ve vzájemné souvislosti vytvářejí obraz dané skutečnosti. Tvrzení ředitelky o tom, že stěžovatel o finanční hotovosti vůbec nevěděl, neznamená, že nemohla být v jeho vlastnictví. Ani údivu ředitelky věznice nad tím, že stěžovatel předal odsouzené C. krabičku, která byla památkou na jeho zemřelou matku, příliš nerozumím. V partnerských vztazích bývá zvykem, že se předávají rodinné šperky, natožpak takto finančně méně hodnotná věc. Nevidím tedy důvod, proč by stěžovatel své družce nemohl předat předmět, ke kterému chová citový vztah.

Vězeňská služba má povinnost zajistit, aby se do věznice nedostala mezi odsouzené finanční hotovost, a zaměstnanci věznice by tak alespoň částečně mohli garantovat, že finanční hotovost nemohla být do krabičky vložena přímo ve věznici neznámou osobou, o čemž ředitelka věznice ve svém vyjádření neodůvodněně spekuluje.

C.2 Procesní postup ve věci

Ředitelka věznice se žádným způsobem nevyjádřila ke konstatovanému pochybení, dle kterého nemělo být rozhodnuto o zabrání věci. O zabrání věci mohla věznice rozhodnout v případě věci, která má vztah ke spáchání kázeňského přestupku. Věznice rozhodla o zabrání věci s odůvodněním, že zabraná věc nepatří pachateli kázeňského přestupku.⁷ Vzhledem k výše uvedenému je třeba podotknout, že zde nebyl pachatel kázeňského přestupku, kázeňský trest nebyl uložen, neboť kázeňské řízení bylo zastaveno. Systematika zařazení ustanovení o zabrání věci mezi ustanovení týkající se kázeňského řízení v zákoně

⁷ Dle § 50 odst. 1 písm. b) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

o výkonu trestu odnětí svobody taktéž podporuje mé tvrzení o tom, že nemohlo být rozhodnuto o zabrání nalezené finanční hotovosti.

Argument ředitelky věznice, že nejdříve došlo k vydání rozhodnutí o zabrání věci (16. 2. 2017) a až následně k zastavení kázeňského řízení (21. 2. 2017), nelze tedy z výše uvedených důvodů přijmout. Věznice měla vyčkat ukončení kázeňského řízení a až poté vydat případné rozhodnutí o zabrání věci; jednak před ukončením kázeňského řízení nebylo možné na odsouzenou C. pohlížet jako na pachatelku kázeňského přestupku a jednak nebylo před ukončením řízení možné konstatovat (ač tak věznice učinila), že zabraná věc nepatří odsouzené. Věznice měla v tomto ohledu podpůrně aplikovat zákon o přestupcích⁸ a věc vrátit tomu, komu nepochybně patří.⁹ Pokud by nebyl znám vlastník odňaté věci, měla by věznice postupovat dle ustanovení občanského zákoníku o nálezů věci skryté a ztracené.¹⁰

Rozhodnutí o zabrání věci bylo vydáno až 16. 2. 2017 (za více jak týden od doručení sdělení stěžovatele), tedy v době, kdy věznice věděla o požadavku stěžovatele, i přesto mu rozhodnutí o zabrání věci nedoručila.¹¹ Ukončené šetření věznice v dané věci nemohlo mít vliv na povinnost věznice doručit rozhodnutí stěžovateli, neboť skutečnosti, které tuto povinnost odůvodňují, vyvstaly před vydáním rozhodnutí o zabrání věci a věznice o nich prokazatelně věděla.

S ohledem na nepřijetí opatření k nápravě vydávám své závěrečné stanovisko podle ustanovení § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv. Součástí stanoviska je návrh opatření k nápravě.

D. Opatření k nápravě

Věznici Světlá nad Sázavou navrhuji, aby zrušila rozhodnutí o zabrání věci a uskutečnila další kroky směřující k tomu, aby nalezená finanční hotovost byla navrátna stěžovateli.

Závěrečné stanovisko zasílám ředitelce Věznice Světlá nad Sázavou a žádám, aby mi podle ustanovení § 20 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv sdělila, zda provedla navržené opatření k nápravě. Odpověď očekávám v zákonné lhůtě 30 dnů od doručení stanoviska. Stanovisko zasílám také stěžovateli.

Brno 24. srpna 2017

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D.
veřejná ochránkyně práv

8 Viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2014, čj. 2 As 101/2014-26, www.nssoud.cz.

9 Dle § 75 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění účinném do 1. 7. 2017, nebude-li vydaná nebo odňatá věc prohlášena za propadlou nebo zabranou, musí být bez zbytečných průtahů vrácena tomu, komu nepochybně patří; jinak tomu, kdo ji vydal nebo komu byla odňata.

10 Viz § 1063 a § 1064 zákona č. 89/2012, občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

11 Dle § 50 odst. 2 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, je rozhodnutí o zabrání věci třeba písemně oznámit pachateli kázeňského přestupku a osobě, které se přímo týká, pokud je známa.